

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. március 31.

89. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Horvátok és magyarok

A horvát kérdés megoldásáról gyökeres tervek hírei kerülnek forgalomba. Az egyik beogradi lap a horvát kérdéssel elmélkedve, majdnem ugyanarra az eredményre jut, amihez a Radics-párt elérkezett s ahová magával viheti hetven mandátumnak bizonyító erejét. Ez az állásfoglalás, melynek indokai ugyan derékban ellenkeznek a Radics-párt gondolatmenetétől, ma már nem excentrikus állásfoglalás. A beogradi politikában is kezd — még nem tért hódítani, de híveket szerezni az a vélemény, hogy végtére is a fölszabadítók akarata ellenére nem erőszakolhatják az országhoz azokat a fölszabadítottakat, akik más államformák között más ré-lációban akarnak a királysághoz tartozni, nem az alattvalók engedelmességével.

Nem látunk tisztán: fenyegetés-e az *ultima ratio* emlegetése, vagy végiggondolt és elszánt koncepciója a végleges leszámolásnak. Azzal sem lennének tisztában, hogy a Radics-front hinterlandjának mennyire vannak biztosítva az önálló élet feltételei. Milyen arányban vannak e területek szükségletei a produktumai-val s az önálló állami élet terheit tudnák-e összeroskadás nélkül viselni. Jól tudjuk, azokat a nemzetközi szerződéseket, melyek új országokat hívnak életre, vagy régi országokat hantolnak el, politikai érdekek diktálják, nem pedig a gazdasági élet s egyáltalán: az élet parancsai. Nem akarjuk most elvégezni az oknyomozó történelem feladatát s nem vizsgáljuk hogy a horvát törekvések jogcímét a történelmi tények mennyire alapítják meg. Irásos jogcím nélkül is teremthet az élet kiküzdhető jogcímet s bármilyen erős a papíros dokumentum, — egyetlen szem buzával sem termet többet a föld. A jogcímet — ha szabad mondani — nem lehet jogcíme arra, hogy történelmi változások jogcímeként szerepeljen. Amit az élet parancsol, az ellen hiába védekeznek fegyverrel és okirattal, amit az élet tilt, azt hiába akarják kiharcolni jogcímeikkel és bizonyítékokkal. De ki tudna döntené ebben a monumentális szélesedő kérdésben ki tudna felelni arra, hogy mit parancsol és mit tilt az élet?

Mi, magyarok, aligha szólhatunk bele ebbe a vitába. Nem biztathatjuk a távozni akarókat s nincs módunk arra, hogy védjük az egységet. Még abba a kérdésbe sem szólhatunk bele, hogy ki legyen a kisbíró, hogy avatkozhatnánk hát olyan ügyekbe, melyek ennek az országnak történelmét csinálják. Politikai tudásunk rozsdásodik, erőnk eltesped s azok

akik minden eszközt szívesen használnának fel az ország érdekében, a magyarság akaratát, erejét nem kapcsolhatják be munkásságukba, mert parlamenti képviselőt, a községi képviselőt, a községi közigazgatásban való részvétel nélkül a magyarság csak néma szemlélője lehet az eseményeknek.

Pedig nem lehet tudni, hogy mindig ilyen könnyen mellőzhető marad-e a magyarság akarata s abban az átrendeződésben, mely a horvát kérdés bármilyen irányu megoldását fogja hozni, mindig ilyen könnyed gesztussal elhanyagolható lesz-e a magyarság szava. Nem kívánunk magunknak semmi szerepet s elhárítunk magunktól minden irányu beavatkozást. A Magyar Párt programjában — bölcs előrelátással — azokban az alkotmányjogi vitákban, melyek az egység és föderalizmus frontját megteremtették,

nem foglalt állást sem az alkotmány, sem az állam mai berendezkedésének formája ellen. Ez az álláspont tiszteletet parancsol mind a két fronttal szemben. Nem veszünk részt a tusában, de bennünket is hagyjanak ki belőle. Nem vagyunk urai az eseményeknek, csak a saját cselekedeteinkért felelhetünk, de a tőlünk független eseményekért nem, melyeket sem nem siettethetünk, sem nem hátráltathatunk.

Minden jel arra mutat, hogy nem békés eszközökkel, belgyógyászati uton fogják orvosolni ezt a krónikussá fejlődött betegséget, hanem vagy operációval, vagy — amputálással. A szervezetnek része vagyunk mi, a közös élet közös szenvedése kijut nekünk is. Bölcs terapia-e az, amelyik egy csöppnyi regeneráló képességet is elhanyagol akkor, amikor veszélyes műtét fenyegeti az egész szervezetet?

Föderáció vagy amputálás?

Spaho és Korosec el akarnak menni Beogradba — Ellenzik Horvátország elválását — Folynak a tanácskozások Radicscsal

Beogradból jelentik: A Radics által Zagrebbe életrehozott föderalista blokk szándékairól még mindig nincs tiszta képe a politikai közvéleménynek. Maga a kormány sem tudja mit tervez a Radics—Korosec—Spaho trió és nem tartogat-e valami újabb meglepetést a közeli napok számára.

De nemcsak az ellenféllel, hanem saját pártíveikkel szemben is diszkreციót tartanak az ellenzéki vezetők és Zagreb, Ljubljana és Szarajevó sem tud többet a föderatív blokk szándékairól, mint Beograd. A horvát blokk, a klerikálisok és a muzulmánok lapjai is hallgatva siklanak el a zagrebi megállapodások felett és inkább a beogradi fronton beállott pánik magyarozatába mélyednek.

Spaho lapja, a szarajevói *Pravda* az egyetlen, amelyik a három csoport lapjai közül az új blokk megalakulásával foglalkozik és azt hangsúlyozza, hogy a tárgyalások sikere attól függ, hogy Radics összes hívei hajlandók lesznek-e elmenni Beogradba, mert Spaho és Korosec el akarnak menni Beogradba és ott az ellenzék munkájában résztvenni.

A *Pravda* cikkéből politikai körökben arra következtetnek, hogy Zagrebban valójában revizionista parlamenti blokk alakult, tehát Radicsék is bevonulnak a parlamentbe. Nagyon biztos alapokon azonban nem áll ez a kombináció.

Mialatt az autonomista fronton ilyen titkolódzás folyik, a beogradi fronton tervszerűtlen kapkodás észlelhető. A *Vreme* „amputációs”

vezércikke, amelyről tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk, csak növelte a kibontakozás körüli khaoszt. A demokraták szisztematikusan fel rá legélesebben és a *Pravda* erőteljes hangon utasítja vissza a Horvátországtól való elszakadás tervét, amely szerinte radikális machináció. Tiltakozik az államépsége elleni ilyen merénylet ellen és azt nagyon rossz orvoságnak tartja.

Maga a *Vreme* is igyekszik előző napi állásfoglalásának életet tompítani. Azt állítja a *Vreme*, hogy az újonnan megválasztott radikális képviselők, akik mind nagyobb számban gyűlnek össze Beogradban, nagyon élénken érdeklődnek a politika eseményei iránt. Különösen a párt paraszti sorban levő képviselői között talált nagy visszhangra az amputáció eszméje. Egyenesen ugyan még nem követelik ezt, de mint végső eszközt megengedhetőnek tartják, ha más, jobb megoldás nem akadna. Az ország föderatív berendezéséről azonban hallani sem akarnak és az amputációt ez elé helyezik. A kormány és a pártvezetőség azonban a legerélyesebben elítéli ezt az eszmét.

Szerintük az ország még nincs olyan helyzetben, hogy ilyen eseményekre kelljen gondolni. Különösen Jovanovics Ljuba ellenzi az eszmét és úgy véli, hogy annak semmi esetre sem szabad a radikális párt sorából kiindulni.

A radikális párt, amely még nem tartott a választások óta klubülést, valószínűleg csak a husvéti

ünnepek után fogja első ülését megtartani.

Minduntalan fölmerülnek a politikai körökben olyan hírek is, amelyek már megkezdett titkos tanácskozásokról tudnak a kormány és Radics között. Így Szupilo földművelésügyi miniszter zagrebi utazásához is messzemenő kombinációkat fűztek, míg péntek estére a kormány cáfolata meg nem érkezett, mely szerint Szupilo utazása teljesen magántermészetű.

A zagrebi kerület radikális képviselője, Péles az utóbbi két napot Zagrebban töltötte, amihez a folyosói fantázia hamarosan hozzáköltötte azt a „pozitív értesítést” is, hogy ott Radicscsal tárgyalt a kormány megbízásából, a tárgyalások azonban eredménytelenek maradtak. Ez a szenáció is rövidéletűnek bizonyult, hamarosan megcáfolták.

A zagrebi föderatív blokkal szemben való föllépése egyébként majdnem minden politikusnak és lapnak külön csodaszere van. A földművespárthoz közel álló *Novosti* péntek esti számában az összes haladó pártok blokkját ajánlja a Radics-Korosec-Spaho-blokk ellen. Ebbe a blokkba belépének a radikálisok, demokraták, földművespárt, Proticsék, a kongresszisták és köztársaságiak, minden különösebb tekintet nélkül az alkotmány kérdésében elfoglalt álláspontjukra.

A kormány lemondásáról pénteken kevesebbet beszéltek, mint-hogy most már bizonyosra vehető, hogy az április közepe előtt aligha fog bekövetkezni. A parlament munkaképességének esélyei azonban napról-napra csökkennek.

A földművespárt föntartja önállóságát

Beogradból jelentik: A földművespárt főbizottsága ülést tartott, amelyen a párt képviselőinek a parlamentben tanúsítandó magatartásáról döntöttek. Elhatározták, hogy a képviselő-klubnak továbbra is eddigi politikáját kell folytatni a pártprogram alapján. Sem ellenzéki, sem kormánypárttal nem fognak koalícióba lépni. Nem hajlandók semmiféle kormányba se belépni, mert a jelenlegi helyzetben, amikor nemzeti alapon álló blokkok állanak egymással szemben, a földművespárt nem játszhatná a kormányban azt a szerepet, amely őt a földműves mozgalom ereje és fontossága folytán megilletné.

Az ülésről hivatalos kommunikét is adtak ki, amelyben rosszakaratu koholmányoknak minősítik azokat a híreszteléseket, hogy a párt akár a radikális, akár a demokrata klubba be akarna ol-

Szombaton éjjel megindul a forgalom Osijek és Pécs között

A többi új vonalakat csak később nyitják meg

Az S. H. S. és magyar vasuti delegátusok közt december hónapban Suboticán és február végén Budapesten megtartott vasutügyi konferencia eredményeképpen szombaton éjjel megindul a közvetlen vasuti összeköttetés Osijek — Pécs — Dombovár — Budapest között. A személyforgalmat ebben az irányban gyorsvonalat fogja lebonyolítani, a teheráru forgalom pedig — éppúgy, mint a más vonalakon való magyarországi forgalomban — egyelőre csak vagongrakományokra terjed ki.

Az első gyorsvonalat szombaton, március 31-én éjjel -2 órakor érkezik meg Pélmonostor jugoszláv határállomásra, ahol a vámvizsgálat történik és 2 órakor érkezik Osijekre. Osijekről hajnalban indul a vonat Budapest felé. Magyar részről Magyarboly határállomáson történik a vámvizsgálat. A gyors- és személyvonatok pontos menetrendjét szombaton fogja a vasut nyilvánosságra hozni.

A budapesti konferencián — mint ismeretes — megállapodás történt a Szőreg—Oroszlámos és Virovitica—Barcs közötti vasuti forgalom, valamint a darabáru-szállítás megindítására is, ezt azonban technikai okokból egyelőre későbbi időpontra halasztották.

A belgiumi és francia külügyminisztérium első osztályfőnöke is. Most félhivatalosan kijelentik, hogy Contarini milánói utazásának kizárólag az a célja, hogy jelen legyen Seipel kancellár és Skrzensky lengyel külügyminiszter milánói fogadtatásán és az azokkal folytatandó politikai tárgyalásokon. Teljesen alaptalanok azok a föltevések, amelyek a Ruhr-kérdésben az olasz magatartás változásáról szólnak, mert mindaddig, amíg a két főérdekelte, Franciaország és Belgium nem változtat most követett eljárásán, az olasz kormány sem tartja helyénvalónak, hogy jelenlegi álláspontjától eltérjen.

Sikerült a német dollár-kölcsön

Berlinből jelentik: A dollárra szóló kincstári utalványokra történt aláírásokról még nem érkezett be a végleges jelentés, annyi azonban már most is megállapítható, hogy a bankok által garantált összeg felét jegyezték. A bankokkal kötött garanciális szerződés értelmében a jegyzett összeg százmillió aranymárkig kiegészítendő. A márka támogatására irányuló akciót a külföld felé az eddigénél sokkal szélesebb alapra helyezik és a birodalmi bank, valamint a birodalmi kormány, abba a helyzetbe jutnak, hogy az akciót hatáson folyathassák.

Millerand elnök is elítéli Poincaré taktikáját

Németország újabb javaslatot nyújtott át Washingtonban

Francia politikai körökben még mindig állandó vita tárgya Poincaré miniszterelnöknek kedden a kamara pénzügyi bizottsági ülésén tett nyilatkozata és több vezetőpolitikus éles kritikát gyakorol Poincaré taktikája fölött. Ellenfelei, akiknek vezéréül általában Millerand köztársasági elnököt tartják, a képviselőház folyosóin és a sajtóban sem titkolják azt a felfogásukat, hogy Poincaré rendszere elhibázottnak bizonyult és ennek az alapján nem remélhető, hogy a francia érdekeknek megfelelő megegyezés jöjjön létre.

óta a volt ujjáépítési miniszter kitűnő viszonyban van Poincaréval és már ezért sem lehet föltételezni, hogy Loucheur Londonban olyan lépést tenne amely ellenkeznie Poincaré politikájával.

Párisi parlamenti körökben számolnak azzal, hogy elmarad a kamrai vita a Ruhr-hitelek körül. A kamara határozata értelmében ugyanis ma este kilenc órakor éjjeli ülést tartanak, hogy elintézzék a szenátustól visszaérkezett javaslatokat, a melyek az április-májusi egytizenketted költségvetési provizóriumok megszavazásáról szólnak. Valószínű, hogy az éjjeli ülés végén a többség részéről azt a javaslatot terjesztik elő, hogy a kamarát a husvétii ünnepek alkalmából három-négy hétre napolják el.

Az olasz álláspont nem változott

Rómából jelentik: Azok a hírek, a melyek Mussolini miniszterelnök és Jaspar belga külügyminiszter találkozásának igen nagy jelentőséget tulajdonítanak, főképpen arra vezetőnek vissza, hogy a találkozón részt vesz Contarini, az olasz kül-

Junius 16-án nyilik meg az új zsidó kórház

A husvétii ünnepek alatt az új egészségügyi intézményt meg lehet tekinteni

A néhai dr. Singer, Bernát emlékére Suboticán emelt új kórház, készen várja, hogy átadják legszebb, legmagasztosabb rendeltetésének.

Közegészségi intézményekben nem vagyunk tulságosan gazdagok, de ha azok lennének is, mindenkor az emberiség piros betűs ünnepét jelenti, amikor új hajlékot emelnek a betegek gyógyítására.

A dr. Singer Bernát emlékére emelt új kórház a társadalom szinte páratlan áldozatkészségének köszönheti létezését és a Vajdaság minden nagyobb városából és nagyszámú kisebb községéből jelentkeztek áldozatkész emberbarátok, akik ki-

vadni. A párt továbbra is a programja alapján áll és energikusan fogja képviselni a falu és a földmivések jogait és érdekeit.

Parlamentí bizottság ítél a Setyerov-Flipovics afférban

Emlékeztetes, hogy a pénzügyi bizottság egy régebbi ülésén Filipovics muzulmán képviselő avval vádolta meg Setyerov Szlavkot, a pénzügyi bizottság titkárat, hogy a költségvetés néhány számadatát a jegyzőkönyvben önkényesen meghamisította. Setyerov annak idején a Bácsmegyei Naplóban, később pedig a beogradi lapokban közzétett nyilatkozataiban visszautasította Filipovics vádjait.

Mint Beogradból jelentik, a pénzügyi bizottság csütörtöki ülésén Setyerov ismét szóba hozta az ügyet és alaptalan régalmaknak minősítette Filipovics vádjait.

A pénzügyi bizottság rövid vita után külön bizottságot választott az ügy megvizsgálására. A bizottság tagjai lettek Sevicz Szima (rad.) Jovanovics Miloje (rad.), Lazics Voja (földm.), Divac Nedeljko (szoc.) és Pusenyak Vladimir (kler.) képviselők, akik a vizsgálat eredményéről a pénzügyi bizottságnak fognak jelentést tenni.

Ellentétek a demokratpartban

A demokra párt pénteken délután ülést tartott, amelyen az általános politikai helyzetet beszélték meg. Ezen az ülésen már élesebben kezdtek kibontakozni azoknak az ellentéteknek a konturjai, amelyek a Davidovics és Pribicsevics csoport között vannak. A Davidovics féle (szerb) csoport ugyanis határozottan kitart a koalíció ellen elfoglalt álláspontja mellett, míg Pribicsevics hívei nagy hajlandóságot mutatnak a radikális párthoz való közeledésre különösen azért, hogy Pribicsevics Szvetozárnak tárcát biztosítsanak a kormányban.

A fekete galambok

Irtó: Möriz Pál

A nemzeties asszony az alföldi város egyik legrejtelmesebb utcarészletében lakott. A bevezető siktárból még a végén kétoldalt elágazólag nyitak elzáródó, zegzugos utca-csökök. Világ-végének nevezik, de népiesebben kutyaszorító-köznek mondják az ilyen bozást, berekesztett siktárokak.

Különös, érthetetlen helyek az ilyen zugolyok. Éjszakánként itt-ott a nagy, sötét gazdasági udvarok mélyéből, mint-ha csak lidércámgok rezgődnének, egy-egy félnék, titokzatos mécsvilág óvakodólag felesllan. A mérges, riadózó kutyák már napközben üvöltve fogadják az idegent, ha véletlenül erre felé a kutyaszorítóba betéved; a siktárok szilaj gyermekei pedig meghajigálják, zsidó-zsidó kiáltással csufolják a nadrágost.

Az éjszakák mégis itt a legnyomasztóbbak. Egyik-egyik vénpadlásról elősuhan a csapongó denevér és a macskákat, mintha csak elkarhozott gyermeklélek jajgatna, fertelmesen nyervognak. Olykor buhugó baglyok csapódnak a picinyke ablakból rezgődő mécsfénnyhez. A rejtelmes éjszakai madár kuvikolására összebörzongának a kísérteti mesélgetések mellett fonogatók és bizonyosra veszik, hogy Rékási aształost nemso-kára hivatni kell valahová a nádszállal . . . A Rékási mester leuge nádszállal arról nevezeteseik, hogy az örökálmában kinyújtóztatott írót embereket ilyen fenegeteg náddal szokta megmérieskélui a koporsó hosszát illetőleg.

Az ölyvzemű Rékási aształos náddal előtt bizony a hatókrös, négylovas.

büsZke hajdu gazdák, mint a putriban lakos Kukó cigányék egyenlök voltak. Ezért szokták mondogatni a nyitott sírnál rövid ideig magokban szálló hajduk:

— A Rékási mester nádszála a legigazságosabb mérték az egész világon — A halállal az örökéletbe, az égi fényességbe lendül vissza az isteni lélek.

A szülétesnél támadnak sírámos gyötrelmek között a földi lét megpróbáltatásaival tisztulni emberi selyemhernyóburokban a bukott anyagi lélek-pillangók! — a fekete fókötös, busszemű öreg Zajgatóné nemzeties asszony ott a berekesztett siktárok szükös körülményei, mestergerendás alacsony falai között élő szomszédságnak — egy-egy zord halottvirrasztásnál — elmondogatta. A nemzeties asszony férjét, fiait, leányait kis árva unokája kivételével egymás után eltemetgette és ekkor az elzárt siktárok mélyére, öreg családi házába húzódott. A széles határban széjjelszórt földjei jövedelméből magánosan, magának békeességgel elédegléit. Bibliáját olvasgatta, zsoltáros könyvből énekelgetett, amikor felgerjedtek lelkében a kétségek.

— Hogy nem is fél a nemzeties asszony így magában és ilyen félreeső helyen? — az ösmérsök sokszor mondták a fehérhaju öreg asszony megunyvó, boldog áhitattal felelte nekik:

— Soha sincsen az egyedül, aklivel az Ur lelke vele van.

— Lélek, lélek . . . Szép a szent lélek . . . A vagyonért egyszer mégis csak rátörnek! — de már ezt csak sugva egymásnak beszélték.

Különösnek tartották az öreg nagyaszonnyt. Valóban különös szokásu volt, különös környezetben élt az öreg gaz-

dag Zajgatóné nemzeties asszony. A ház körüli, kerti dolgok elvégzésére naponta bejárt hozzá egy-egy öreg zsellér anyóka és apóka, ám az este jöttével azok mindig megrakottan, háladatos lélekkel távoztak és a nemzeties asszony különös házában, különös háznépével magára maradt.

Az ajtókat, az ablaktáblákat, a gerendákat, a cserépkályhákat, a butorokat, az ágy mind komor, feketeszinűek voltak a nemzeties asszony fehérre meszelt házában. A párnák, a dunyha huzata fekete selyemből kivarrott virágokkal voltak teleszórvva. Csak a szeme volt szürözöld a nagyaszonny bársönyfeketé macskájának.

A nagyaszonny udvara elhagyott, pusztuló, vén gazdasági épületekkel volt tele. Az óriási telek lombos udvarán bodzafák, szilvafák, birscserjék, mogyorók, szurós pöszméte, rózsa, orgona, jázminus, meggy, alma, dió, eper, akácok a kunkorgós szőlővenyigétől át- és körülfontogva — elvadultan — összekeveredtek. Mégis, ha delente sugarait aláomlesztette a hó-nap, rejtelmesen mozgó állati lényekkel népesült meg a vén udvar . . . A düledező ólak kivált lyukaiból kövér, fekete házinyulak sündörödtek elő, — a bokrok fűves aljából furesán ragyogott a piros szemük. A kékeszöldbe játszó sötét-fekete kevély kakasnak is csupán a dudoródó taraja piroslott, amikor fekete tyukjainak seregét büszkén vezette a kazalhoz kapargatni . . . A pokol kántorának nevezik az éjfékfor kurjogató kakast, de feketék voltak itt a pulykák is, fülkölő dühükben rut-rute kiáltással rikoltoztak a játékos fekete kecskére és a csicsókát a kerítés tövéből turkáló-

gonoszszemű fekete disznókra . . . A vén lakóház padlásáról meg sűrögve száll-dostak a nemzeties asszony messze-hires fekete galambjai. Bugva muzsikáltak a kedves galambnótát. A mohás nádtető orman sorba ültek, csokolóztak, turbékoltak az okosfejú fekete galambok.

— Tubi! Tubi, drágáim! — a nagyaszonny hívó szavával vállára szálltak fekete főkötője alól kigöndördő fehér fürtjeit megcsipkedték, tenyeréből buzát kapkodtak a fekete galambok . . . Az ilyen bőség, csendes boldogság — jól mondják — nem tarthat örökké. A nemzeties asszony fehérarcu, pajkos kis unokája nagyanyjánál akart hálalni, a meggyzsendüléskor, mint már sok más alkalommal. — Csak eredd haza, gyermekem, nehogy nyugtalankodjék apád! — Az est jöttével, hiába akart maradni, hazaküldte kis makacs unokáját s többé nem találkozta az életben . . . Azon éjszaka rablók, gyilkosok törtek a nagyaszonny magános házára és a kifosztott lakásban másnap halva, meggyilkoltan találták a különös öregasszonyt.

— Istenem! . . . Ha haza nem küldte volna nagyanyó, fiamat is meggyilkolták volna a bestiák! — az öreg Zajgatóné veje, kemény, komoly hajduember a gyászos ház küszöbén féltőleg ölelte magához ártatlan fiacskáját.

A nemzeties asszonyt bus énekszóval eltemették . . . Egy hitvány ember, akit a rablógyilkosság miatt gyanuba fogtak, a tömlőben még aznap éjszaka felakasztotta magát, — a nagyaszonnyt is elejejtették régen . . . Csak az unokája emlékszik még rá . . . Vénhedő, bus magyar ember lett az egykori fehér, pajkos kis unokából, aki azóta még több, sok minden más keserűséget megélt . . .

sebb-nagyobb összeggel, vagy természetbeni adománnyal hozzájárulnak a nagy mű létrehozásához.

A kórházat ez év június 16-án, dr. Singer Bernát elhalálásának napján nyitják meg és ugyanazon a napon fogják a suboticiai zsidó temetőben dr. Singer sírjéét felavatni.

A közadakozásból létrehozott kórház mintaszerű berendezéséről már behatóan és részletesen megemlékezünk s megjegyeztük azt is, hogy még körülbelül két millió koronára van szükség, hogy a kórház fentartása teljesen biztosítva legyen.

Az adakozások tehát tovább folynak. Ujabban báró Guttman (Belisnye) egy vagon fát adott, a verbázi cukorgyár egy métermázsá cukrot. Az utóbbi két hét alatt jelentkezett tizenkilenc alapító tag 5000-5000 korona és három 20.000 koronás alapítvánnyal. A Délvidéki Közgazdasági Bank, amely már 5000 korona adománnyal belépett az alapítók közé, Kiss József vezérigazgató intervenciójára ujabban 20.000 koronás alapítványt tett.

A város artézi kutat létesített a kórház részére. Pollák Lajos, a kórházi bizottság elnöke Beogradban közölte, hogy a kórház orvosi felszerelését vámmentesen hozhassák be. A bezdáni zsidó hitközség egy értékes tóratekereset adományozott a kórház részére.

Azok a lelkes férfiak, akik a kórház megteremtése körül eddig is fáradságosan munkát fejtettek ki, tovább folytatják az agitációt, hogy megszerezzék a kórház fentartásához meg szükséges összeget.

A kórház szombaton, vasárnap és hétfőn délután megtekinthető s a vezetőség fel is kéri a közönséget, hogy minél nagyobb számmal menjen ki a husvétünnep alatt megnézni a mintaszerűen felszerelt kórházat.

A magyar jóvátétel a kereskedelmi kamarák római kongresszusán

Rómából jelentik: A nemzetközi kereskedelmi kamara konferenciáját Cassin elnök, az olasz komitő elnöke, ünnepélyes körülmények között bezárta, miután a lelépő Clémentel helyébe nagy ováció között megválasztották Booth-ot, a newyorki Guaranty Trust elnökét.

Nagy szerepe volt a kongresszuson Magyarországnak is. A magyar delegáció vezetője, Teleszky János volt pénzügyminiszter a pénzügyi bizottságban hosszabb francia nyelvű beszédben ismertette Magyarország gazdasági helyzetét s azt az erőfeszítést, amelyet ez az ország tesz az állam pénzügyeinek megszüldésére és rendezésére, valamint azokat az óriási nehézségeket, amelyekkel a mostani viszonyok között meg kell küzdenie. Majd behatóan foglalkozott Teleszky a jóvátétel kérdésével. Rámutatott arra a nagy kárra, amelyet a jóvátétel felszínén tartása jelent. Minden tényezőnek tisztában kell lennie azzal — mondotta — hogy a legyőzött Magyarország további jóvátételre nem képes.

Teleszky beszéde és az általa előterjesztett számadatok igen nagy hatást tettek a hallgatóságra.

Igen érdekes vita főződött Cassel svéd egyetemi tanár előadásához. Cassel ellene van annak, hogy a leromlott valutákat a régi értékig törökdjenek felemelni. Szerinte ezeket megközelítőleg mai színvonalukon kellene stabilizálni. Nagy tettségvel fogadták Sir Albert Hobson határozati javaslatát, amely a választott bíróságok működésének eddigi eredménye alapján a döntőbíró-ságok kiterjesztését célozza.

A legnagyobb érdeklődést keltette Kent-nek, a newyorki bankártröszt alelnökének hatalmas beszéde, a

mellyel megindokolta a világ gazdasági helyreállítására vonatkozó amerikai határozati javaslatot. Kent fejtegetéseiben arra a végső következtetésre jutott, hogy egészséges gazdasági elvek alapján felvilágosodott üzletemberekből álló gárda sürgősen munkába fogjon. Az javasolta, hogy az Unio legnagyobb kereskedelmi vállalatai, az amerikai kereskedelmi kamarának szövetsége és a bankártröszt alakítsa meg ezt a bizottságot, amely haladéktalanul tanácskozássra üljön össze az európai üzlet-

emberekkel. Ha sikerül konkrét tervet létrehozni, az említett három amerikai organizáció az amerikai közvéleményt meg fogja nyerni a terv keresztülvitelére.

A konferencia után az olasz király a Quirinálban fogadta a delegációk vezetőit. Az utolsó napon Mussolini olasz miniszterelnök Palazzo Veneziaában fényes estélyt adott, amelyen a kereskedelmi kamara delegátusain kívül Róma politikai és gazdasági életének számos kiválósága is megjelent.

Novisadon megint kémeket fogtak el

Letartóztattak egy budapesti ügyvédet és egy mérnököt

Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség a legnagyobb titokzatsággal nyomozást folytat egy rejtélyes kémkedési ügyben.

Két héttel ezelőtt érkezett Novisadra Budapestről Keresztes Ernő mérnök s három nappal ezelőtt ugyancsak Budapestről érkezett Novisadra dr. Surányi Lajos ügyvéd. A rendőrséget egy feljelentés tette figyelmessé a két budapesti utasra. A feljelentés szerint ugy Keresztes, mint Surányi azért jöttek Novisadra, hogy Magyarország javára kémkedjenek.

Surányit és Keresztest pénteken délelőtt beidézték a novisadi rendőrségre s rövid kihallgatás után mindkettőjüket letartóztatták.

A rendőrség a kémkedési ügyben — a szokott recepte szerint — minden felvilágosítást megtagad.

Nem lehet eldönteni, hogy a feljelentők rosszakarata, vagy rémlátá-

sa, esetleg egyes rendőröközgek tulbuzgósa gyártja-e ezeket a minduntalan megisméltető kémkedési eseteket, vagy csakugyan akadnak-e elszánt emberek, akik vállalkoznak arra a merőben meddő feladatra, hogy az S. H. S. királyságban kémkedjenek. Alig hihető, hogy Magyarország valami hasznát vehetné azoknak a kémjelentéseknek, amelyeket a katonailag és gazdaságilag tökéletesen felszerelt S. H. S. királyságról állítólag küldenek olyan emberek, akik teljesen felesleges módon hiába való célokért kockáztatják a maguk életét és szabadságát s mérhetetlen károkat okoznak az S. H. S. királyság magyar polgárainak. Ha egyáltalán vannak kémek, amiben — azok után, amik a titokzatosan folytatott rendőri nyomozások után egy-egy nyilvános büntetőtárgyaláson napvilágra kerültek — alaposan kételkedni kell.

Az optált szerbek Odisszeája Szentendrétől a bolgár határig

A rossz utak miatt megakadt a letelepítés — Takarmány és vízhiány miatt meghiusult a kolonizáció

A Vreme hosszú tudósítást közöl azoknak a szerb földműveseknek a sorsáról, akik Magyarországból repatriáltak, hogy Dél-szerbiában földet kapjanak.

Az optáltak transportjeit Szuboticáról Beogradon keresztül Velezbe irányították, ahonnan Ovcse Poljéra kellene tovább menniük, ahol végleges letelepítésük meg fog történni. Azonban már Nisben feltartóztatták az új telepeseiket, mert nyilvánvaló volt, hogy a Velezből Stipre és Ovcse Poljéra vezető utak olyan rossz állapotban vannak az esőzések miatt, hogy a szállítás teljesen lehetetlen lett volna.

A szép idők beálltával a vizek is leapadtak, azért két transportot utnak indítottak Nisből Velezbe. Ekkor azonban újabb nehézségek jelentkeztek. Az agrárreform miniszterium kiküldötte, akit Stipbe előre küldtek a telepítés megszerzésére, nem végezhette el munkáját. Azok a teherautóautók ugyanis, amelyeket az építőanyagoknak a helyszínére való szállítására rendelkezésre bocsájtottak, sem mire sem voltak használhatók. A hosszú esőzés ugyanis annyira tönkretette az utakat, hogy azok autómobil forgalomra alkalmatlanná váltak. Más megoldást kellett keresni.

A telepeseknek mindnek saját közlekedési eszközeik is vannak, szekerek, kocsik, amelyeket még Magyarországból hoztak magukkal. Ezért Velezben rendelkezésükre bocsájtották az építőanyagot, hogy a maguk erejéből szállítsák azt el új földjeikre. A tele-

pések valóban el is szállítottak valamit az építőanyagból saját szekereiken és jószágukkal, de hamarosan kiderült, hogy így nem lehet eredményt elérni.

A telepések között a sok nehézség miatt nagy elégedetlenség tört ki. Három nappal ezelőtt valamennyien visszatértek Velezbe és kijelentették, hogy ilyen feltételek mellett és ilyen hosszú és ilyen rossz utakon nem hajlandók továbbra is az építő anyag szállításával kinlődni. A néhány napi munka ugyanis a szekereket, különösen pedig a jószágot annyira tönkretette, hogy ha ez így megy tovább, elpusztul a jószág és elpusztulnak a kocsik is. Az egész vidéken, amelyet letelepülésükre kijelöltek, semmi állati takarmány nincs és a jószágot éhhalál fenyegeti. Azok, akiknek mégis sikerült ideiglenesen hsijséket építeniük, nem tudják a földet megművelni az elgyengült állatokkal, ezért elcserélték a nekik kiutalt földeket már felszántott és bevetett földekre. Elbeszélésük szerint azok a helyek, amelyeket a telepések falu felépítésére kijelöltek, egészségtelenek és nincs vizük.

Azt követelik, hogy az építési anyag szállítását végezzék el a hatóságok, ahogyan azt nekik megígérték és biztosítsanak nekik nagyobb mennyiségű takarmányt amelyet külföldről kellene importálni. Emellett főleg azt követelik, hogy a falu részére más, alkalmasabb helyet jelöljenek ki. Csak ha ezeket a kívánásaikat teljesítik, hajlandók majd Ovcse Poljén letelepedni, ellenkező esetben

visszamennek Magyarországra.

Az agrárminiszterium kiküldötte minderről értesítette a miniszteriumot és új szállítási eszközöket kért részükre.

A telepések kijelentették, hogy a kérdés rendezését Velezben fogják bevédni és csak azután döntenek véglegesen további megatartásuk felett.

Beogradban a Vreme leleplezéseit feltűnést keltettek és valószínűleg hozzá fognak járúlni az optáltak ügyének mielőbbi rendezéséhez.

A román király

szentesítette az új alkotmányról szóló törvényt

Az ország fejlődését s konszolidációját várja a törvényből

Bukarestből jelentik: A király ma a trónörökös, valamennyi miniszter, a kamara és a szenátus elnökei jelenlétében szentesítette az új alkotmányt s ez alkalomból a következő beszédet mondta:

— Megelégedéssel vettem tudomást az önök döntéséről, amellyel a nemzetgyűlés mindkét háza elfogadta Nagyrománia új alkotmányát. Ezt az akaratukat a magaméval meg egyezőnek jelentvén ki, ezennel ellátom királyi és alkotmányos szentesítésemmel. Az új alkotmányt meg fogom védeni és alkalmaztatni fogom annak az esztűnek értelmében, amelyet trónralépésemkor tettem. Önökkel mindenkor egyetértésben fogom kezelni az új alkotmányt. Kívánom, hogy az új alkotmány szeretett hazánk konszolidációját és hatalmas fejlődését mozdítsa elő.

A román parlament megszavazta a költségvetést, a kamara és a szenátus husvétünnepre ment.

A husvétünnepi Lányi-matiné

Az első hangverseny a Lányi-alapra

A közönség rendkívül érdeklődéssel fordul a Lányi-alap első hangversenye felé, melyet husvét hétfőjén tartanak meg a Városi Színházban. Bizonyosra lehet venni, hogy a kegyeletes és jótékony célu matiné-ről senki sem marad el, aki a művészet tisztá örömét kapta ajándékba életében a nagy zeneköltőtől. Zsúfolt teremnek kell hódolni Lányi Ernő friss emléke előtt.

A hangverseny végleges műsora a következő:

1. Feloivasás, tartja Milkó Izidor dr.
2. a) Fantasia B-moll; b) Impromptu B-moll, zongorán játsza Radó Imréné.
3. a) Frühlingsmorgen; b) O folge nicht; c) Die Verlassene; d) Ach, die Mutter, énekl Heumann Rózsa.
4. Lányi Ernő versei. Elmondja Szántó Róbertné.
5. a) Cigányének; b) Humoreszk, zongorán játsza Radó Imréné.
6. a) Fülemlé dal; b) Takarodó; c) Vágy; d) Zöld leveles fehér, énekl Heumann Rózsa.
7. Arany János—Lányi Ernő: Zach Klára. Melodráma. Szavaltja: Jeszenszky Ernő, zongorán kíséri Singer Endre.

Természetesen a műsor minden dala és zongoradarabja Lányi Ernő kompozíciója.

Jegyek 25, 20, 10 és 5 dinárért Heumann Mór könyvkereskedésében kaphatók. Az egész jövedelmet a Lányi-alapra fordítják. Ezért a Lányi-alapra felállítéásokat hálásan fogadnak el. A matiné hétfőn dél-

előtt pontosan fél tizenegykor kezdődtek.

Az első Lányi-hangversenyi bizonyára követni fogja a többi. A filharmonikusok terbeveti Lányi-estjéről már beszámoltunk. Lányi-estet fog rendezni a Kikindai Polgári Dal-egyesület is. Már meg is kezdődtek a próbák Eck János karnagy vezetése mellett. Az egyesület tagjai körében Ehrenkrank Kristóf a Lányialap javára gyűjtést kezdett, mely máris 1600 koronát eredményezett. Ezzel az összeggel a gyűjtésünk 46.320 koronára emelkedett.

Tízezer dinárra büntették az orosz pénzcsempészt

A nála talált aranyat elkobozták

A suboticei vámhivatal, — mint annakidején megirtuk, — két héttel ezelőtt letartóztatta Davidov mérnököt, akinek ruhájába több száz ezer dinár értékű aranypénzt találtak bevarrva, ezenkívül 500.000 dinár értékű idegen valuta volt nála, amit Magyarországon át Németországba akart magával vinni. Mivel az a gyanu merült fel, hogy Davidov kommunista propagandát üz, a határrendőrség letartóztatta, azonban két napi fogság után szabadonbocsátotta és csak aranycsempészet miatt indult meg ellene az eljárás.

A lefolytatott nyomozás során megállapították, hogy Davidov Konstantinápolyból jött Bulgárián keresztül. Caribrod határállomásnál a nála levő 500.000 dinár értékű valuta behozatalát bejelentette és ezt rá is vezették az utfeleléré, azonban az aranypénz behozataláról nem tett jelentést. Emiatt a valutákat visszaadták neki, a vámhivatal azonban elrendelte a ruhájába varrt több száz ezer dinár értékű arany elkobzását és aranycsempészet kísérlete miatt tízezer dinár pénzbüntetésre ítélte.

Davidov vallomása szerint nem foglalkozik kommunista agitációval, hanem mint egy német cég képviselője, Konstantinápolyon és a S. H. S. királyságon át akart cégéhez Németországba utazni. Mivel terhelő adatok a kommunista propagandára nézve nem merültek fel ellene, a további eljárást megszüntették és Davidov pénzteken Magyarországon át tovább utazott Németországba.

A moholi földosztás

350 holdat osztottak szét 500 magyar földnélküli között

A választások előtt a radikális-párti jelöltek részéről elhangzott ígéretek között talán leggyakrabban szerepelt a Vajdaságban annak a hangoztatása, hogy a földosztást ezentúl nemzetiségre való különbség nélkül fogják folytatni és a földnélküli magyarok ugyanúgy fognak az agrárcéllra igénybevetni földből részesülni, mint a szlávok.

Ezeknek az ígéreteknek a valóra-váltása még kétséges, de az első lépés ezen a téren most Moholon megtörtént. Mohol községben ugyanis — mint mindenütt — a szláv földnélküliek részére már régebben megtörtént a földosztás, míg a magyarok eddig egyáltalán nem élvezték, az agrárreform áldásait.

Most azonban Mohol község képviselőtestülete úgy határozott, hogy az agrárcélokra még rendelkezésre álló földből 350 katasztrális holdat kizárólag a magyar nemzetiségű földnélküliek között oszt szét. A föld igényelőket össze is irták és a napokban már végre is hajtották a földosztást Radulaski Milivoj mérnök vezetésével. A munkálatok pénteken befejeződtek és a földosztás eredményeképpen mintegy ötszáz magyar földnélküli kapott földet a családtagok számára szerint.

Kihirdették az ítéletet a vajdasági haramiák perében

Mihajlovicsot életfogytiglani, Mirkovot 13 évi fegyházra ítélték

Pénteken délután 12 órakor hirdették ki az ítéletet a vajdasági haramiák felett.

A közönség zsufolásig megtölti a terem már fél órával az ítélethirdetésre kitűzött határidő előtt. Mindenki találgatja, mire ítéli a bíróság a vádlottakat. Ha a terem közönségét esküdtszékké alakítanák át, aligha kerülnek el a vádlottak a halálos ítéletet. Mihajlovics az elsőrendű vádlott halálsápadt, de katonás tartással áll a bírói emelvény előtt.

Pont tizenkét órakor bevonul a bíróság. A teremben mindenki feláll. Medakovics Dusan dr. halálos csöndben kezdi olvasni az ítélet rendelkezését.

A bíróság Mihajlovics Szevtomirt életfogytiglani fegyházra, tíz évi hivatalvesztésre, Mirkov Lázart pedig tizenhárom évi fegyházra s tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján a következő tényeket állapította meg:

Mirkov Lázár és Mihajlovics Szevtomir Amerikába akartak utazni és ezért pénzre volt szükségük. Miután azonban a szükséges töké egyiknek sem állott rendelkezésére, július 22-én Topolnicán elhatározták, hogy a Bácskában rabolni fognak; elhatározták, hogy az országuton megtámadják a kocsikat s a benne ülőktől pénzt követelnek, ha másképp nem tudnak hozzájutni, akkor megölik őket. Az első rablást július 27-én követték el, amikor a Pirosi-uton először Varga Lajost, majd Kocsi András, Varga Károlyt és valamivel később Bagyonszki Janó petrováci lakost támadták meg és fosztották ki. Másnap július 28-án a járeki országuton Bittermann János, járeki mészárosot lötték le és még ugyanazon reggel Dalcs Pétert rabolták ki a Peity szállás magassá-

gában, este pedig Kovács Lajost. Augustus hó 2-án a karlócai országuton Dudds Balázst, ugyanazon nap az iregi uton Szivácski Joca és Popovics Radovánt rabolták ki. Augustus 3-án Futakon voltak, ahol a rendőrség igazolatni akarta őket, de megszöktek és Mirkov fegyvert fogott az egyik rendőrről. Augustus hó 5-én Becsen látogattak el Komáromi Károly leányának szállására, 7-én Sági Gyurónét, délután Kerekes Erét és Sági Lajosnét rabolták ki. Augustus 17-én pedig a Becse-Petrovoszelő közötti országuton Bőrösök Mihályra támadtak, mikor ez nem akart pénzt adni, Mihajlovics közvetlen közelből rálőtt úgy, hogy Bőrösök azonnal meghalt. Még aznap Juhász Jánost és Szokolai Pétert, 21-én Borona Mihály becsesi és Milinov Milán szrbobráni lakosokat fosztották ki. Mihajlovics ezenkívül szeptember 3-án, amikor Topolnicán elfogták, kést rántott a községi legyzőre és elszökött.

Mindezekért a bíróság Mihajlovicsot hat rendbeli rablás, egy rablási kísérlet, egy gyilkosság, egy szándékos emberölés büntetésében, Mirkov Lázart pedig hétrendbeli rablás, két rablási kísérlet, egy gyilkosság büntetésében — ez utóbbiban, miúgy büntetését — büntetésnek mondta ki s a kiszabott büntetéssel sújtotta.

A bíróság enyhítő körülményként mérlegelte, hogy Mihajlovics nyolc évben keresztül teljesített katonai szolgálatot s úgy ő, mint Mirkov sok kitüntetést kapott a háboru alatt.

A vádlottak láthatóan megkönnyebbülten hallgatták az ítéletet, mely mégsem volt halálos.

Az ügyész súlyosbításért, a védők és vádlottak enyhítésért felebbezést jelentettek be.

A törvényszék a felebbezéseket elfogadta.

Cigánylakodalom

a tanyán

Mulatságból emberhalál

Főtárgyalás a suboticei törvényszéken

Rajcsics Misó gazda szállásán 1918. októberben kukorica-törés volt, ami félig munka, félig mulatság. Nagy cigány társaság ültött tanyát az aranysárgára érett kukoricásban és énekszó mellett folyt a munka.

A munkában töltött nap után a kukoricát szedő cigányok családi ünnepélyre készültek: Dimovics Luka, cigánylegény lakodalmat tartott a Lilka cigányleánnyal, akivel egybeként már két éve élt együtt.

Előbb jött az esküvői szertartás, ott a mezőn, szabad ég alatt. A szertartás abból állott, hogy egy piros zsebkeendő egyik válát a vőlegény, másikat a menyasszony fogta meg, a násznép körülláta a mátkapárt. Aztán a vőlegény húzta a zsebkeendőt maga felé s jött vele a menyasszony is. Az ünnepélyes szertartás után következett a lakodalom. Vigan voltak, sokat ittak és csakhamar verekedni kezdtek. A verekedés vége az lett, hogy az egyik cigány: Dimovics Ferdi, bajonett szurástól súlyosan megsebesülten a »platz-on maradt, míg a többiek elfutottak.

A megindított rendőri nyomozás kiderítette, hogy a halállal végződő verekedésben Dimovics Luka és Dimovics Borisa vettek részt.

Sokáig hiába keresték a két cigánylegényt, míg végre múlt év július 15-én elfogták Dimovics Lukát, aki azóta vizsgálati fogságban van. Dimovics Borisa időközben meghalt.

Ezt a bűnügyet tárgyalta pénteken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa.

A teremben néhány cigányasszony ül, az egyiknek a karján csecsemő. Egy nagyon öreg cigányasszony közvetlen az ajtó mellett áll. Remeg egész teste: a vádlott az ő fia.

Bevonul a bíróság, majd szürnyos fogházor kíséri be a bűnpör egyetlen vádlottját, Dimovics Lukát. Rokonszenves kinézésű cigánylegény. Koromfeketé bajusza kipödörve, haja simára fésülve.

Tagadja, hogy nála bajonett volt és hogy ő szurta meg Ferdit.

»Abszolúte egy ujjal se nyultam hozzá,« — mondja.

— Hát mit csinált?

— A Tillával, feleségemmel elszaladtam.

— Hol van most a felesége?

— Nem tudom. A világnak ment. A gyerek is vele van.

Azt mondja, hogy a szurást Barisa ejtette Dimovics Ferdin.

A kihallgatott tanúk is azt vallották, hogy Barisanál volt a bajonett és ő szurta le Ferdit.

A tanúk között volt Dimovics Danilo, az elhalt Barisa öccse, aki azt mondotta, hogy: »En, bár öccse vagyok az elhaltnak, mondom, hogy nem igaz, hogy a Luka ütötte bajonettel a Ferdit.«

A bizonyítási eljárás befejeztével Perazsics Bozsó dr. törvényszéki orvos terjesztette elő az orvosi szakvéleményt a halott ember sérüléseiről.

A perbeszéd után a törvényszék meghozta az ítéletet, mely szerint büntetésnek mondja ki Dimovics Lukát a halált okozó súlyos testi sértésben, de miután többen voltak a támadók, nem tudható, hogy ki okozta a halált okozó súlyos testi sértést, a

vádlottat 7 havi börtönre és 100 dinár mellékbüntetésre ítélte. A kiszabott börtönbüntetést kitöltöttnek vette a bíróság a vizsgálati fogsággal és elrendelte a vádlott azonnali szabadon bocsátását.

A vádlott, az ítélet elhangzása után, háromszor egymásután mélyen meghajolt a bíróság előtt és sarkon fordulva indult kifelé.

Az ajtó mellett még mindig ott kuporodott az anyja és amikor a fia odaért hozzá, hirtelen átölelte és megcsókolta.

Az egész cigánysereg pedig indult a fogház kapujához, várni a szabadulót.

Az ítélet jogerős.

CIRKUSZ

Meginterjuvoltam a börtölöket

Allandóan börtölő munkatársunktól

Nagybörtön napján talán még sohasem börtöltek annyian, mint az idén. Ez azonban nem kelthet egyáltalán semmi különösebb feltűnést, mert a Börtölöket Számontartó Statisztikai Hivatalnak munkatársunk részére adott információja szerint egy sajtóságos újabb vallási szekta a nagyhérről az év többi részére is át akarja vinni a börtölés rendszerét. Ezt a szektát egyelőre »nimolisták« jelzővel illeti a tudomány és meg lehet állapítani, hogy az új tan követőinek az utolsó évek alatt sok hívet sikerült már toborozni, különösen a közhivatalnokok, zsellérek, művészek és egyéb nimolisták részéről. Ezzel ellentétben a földbírtokokok, gyárosok, bankárok, kereskedők és háziurak csoportja különös idegenkedéssel kerüli az új szektát.

Munkatársunk, aki szintén az új szektának lelkes híve, felhasználta a nagybörtöl és kérdést intézett több börtölökhöz arra nézve, hogy hogyan bírják a börtöl és általában mi a véleményük erről a háborus intézményről. Körkérdésünkre a következő válaszokat kaptuk:

Egy köztisztviselőt éppen akkor kérdeztünk meg, amikor a tavalyi nyárról még megmaradt utolsó barockmagokból szedte ki a mandula-belet ebédre. Csodálkozó kérdéssel felelt kérdésünkre:

— Hát most van a nagy börtöl? Még jó, hogy ezt az interjút tetszik velem csinálni, mert másképp nem is tudtam volna róla. Nálunk egész évben sokkal szigorubb börtöl van. Épp ezért nagyon szívesen köteleznék magunkat arra, hogy egész évben át inkább szigoruan betartjuk a nagyheti börtölt. Legalább jutna tejjre meg halra. Így mikor ehetünk mi halat, hogy más husról ne is beszéljék? Mi legfeljebb csak sóval lakhatunk jól, mert panaszainkkal állandóan a sóhivatalba küldenek bennünket. Ettől olyan keserű az életünk.

Megkérdeztünk egy valuta-spekulánsot is, akiről az a hír terjedt el, hogy az utolsó napokban feltűnően lefogyott. Vastag szivarját kényelmesen szívta, a következőket mondotta:

— Borzasztó igazságtalanság az, ami velem történik. Mert bár nekem ősszel van a nagybörtön, most tavasszal is ki kell börtölnöm ezt a néhány hetet, amíg a dinár ilyen szilárd. Nem üt be a baissera való spekulációm és nem csuda, ha haragszom Zürichre, amiért nagybörtöl alatt is ilyen farsangi tréfákat enged meg magának.

Egy állandóan éhező újságról a kávéházi törzsasztal mellett interjuváltunk meg. Csak ennyit mondott mély meggyőződéssel:

— Egész jól jön nekem ez a kis börtöl. Ezekben a napokban legalább nem kell röstelkednem a főpincér előtt, hogy kávét ebédelek és kapucinert vacsorázom.

Egy közismert szép asszony leg-bájosabb mosolyával ezt felelte:

— Én egyáltalán nem veszem észre a bőjtöt, mert nekem most is azt mondja mindenki, hogy ennivalóan kedves vagyok. És úgy veszem észre, hogy — minden bőjt ellenére — a férfiak most is majd megesznek a tekintetükkel...

Felkeresett végre munkatársunk egy szavazóiggal rendelkező választópolgárt is, aki a következőképpen nyilatkozott:

— Remélem, hogy nem tart már soká ez a bőjt, hanem hamarosan sor kerül a parlament feloszlására és akkor az új választások előkészítése közben újból jól lakhatunk majd a pártvacsorákon és a — különböző jelöltek ígéreteivel.

Éhségtől kopogó szemekkel térünk vissza a riport-körútról a szerkesztőségbe, ahol a szerkesztő a következőképpen kiáltott fel, amikor elolvasta kéziratunkat:

— Nahát, ez aztán igazi bőjt! Nincs benne egyetlen vicc sem. Hogy bőjtöli majd ki ezt az olvasó? (L. I.)

Az isteni Sarah életéből

Egész Páris felkeresi ravatalát, hogy virágok között és a gyertyák fényében utoljára láthassa a halott Sarah Bernhardtot, akit csütörtökön temettek el nagy ünnepségek, pompás gyászszertartás közepett. Ezer és ezer apróság, emlékmaradt az utókorra a halhatatlan színésznő életéből. Kedves anekdoták, amelyeket mind följegyeztek a krónikások. Ezekből közlünk itt néhány sort.

Egyszer majdnem úgy volt, Sarah Bernhardt örökre bucsút mond a színpadnak. Történt pedig, hogy egyik január 15-én, Molière születésének ünnepségén Sarah a kis húgát magával vitte a színházba. A kislány szerencsétlenségére rálépett Madame Nathalie-nak, a Comédie örökös tagjának uszályára, amely elszakadt. Nathalie asszony éktelen lármát csapott és összeszidta a gyermeket, mire Sarah a színészek előtt pofozta kolléganőjét. A Comédie akkori igazgatója, Eduard Thierry úgy akarta az incidenst elintézni, hogy Sarah bocsánatot kérjen az inzultált színésznőtől. Erre azonban ő nem volt hajlandó, mire otthagya a Comédiét és tagja lett a Gymnasenak. A Gymnase akkori igazgatója, Montigny, eleinte érdeklődött az új színésznő iránt, később azonban elvesztette érdeklődését és Sarah csak kis, jelentéktelen szerepeket kapott. Ekkor arra gondolt, hogy végleg bucsút mond a színpadnak és cukorkaboltot nyit az egyik boulevardon. Családjának egy régi barátja felajánlotta támogatását és Sarah elindult alkalmas bolt-helyiséget keresni. Végigjárta egész Páris, de mindegyik helyiség kicsiny volt neki, mert az ő szeme színpadi dimenziókhöz szokott. Így hát letett arról, hogy üzlete legyen és mégis inkább mint színésznő próbálta meg szerencséséjét.

Amikor a becsületrend keresztjével tüntették ki, sokan kifogásolták, hogy színésznő kaphassa ezt a legnagyobb érdemrendet. Erre elhatározták, hogy nem a színésznőnek, hanem Sarah Bernhardt-nak, a színművészeti akadémia tiszteletdíját adják. Igen nagy ünnepség közepette adták neki a becsületrendet. Viviani akkori közoktatásiügyi miniszter tartotta az ünnepi beszédet, azután pedig pályatársai különböző szerepeiből összeállított alkalmi darabban léptek föl.

A soványságáról és jelentéktelen külalakjáról ismert művésznőről Sarcey egyszer a következőket írta: — És a színház előtt megáll egy

üres batár és kiszáll belőle Sarah Bernhardt.

Bármennyire rajongott is a férfiszerepekért, azért mint asszony a leghiúbb volt. Egy ízben hosszabb londoni vendégszerepléséről tért vissza Párisba, ahová az északi pályaudvaron érkezett meg. Itt a pályaudvaron találkozott György görög királlyal, aki éppen akkor akart Párisból elutazni és várt a vonatjára. Sarah meglepte a találkozását, örömmel lépett a király elé, mélyen meghajította magát és így szólt: — Oh, felség, mily kegy, nem tudom, hogy háláljam meg önnek ezt a szeretetreméltóságát, hogy kijött elélem a pályaudvarra.

György király szerencsére feltalálta magát és kézesökkel revanuszálta Sarah köszönetét.

A Bácsmegyei Napló husvéti száma

A Bácsmegyei Napló husvéti száma, mint jeleztük, 44 oldal terjedelemben jelenik meg s az ára két és fél dinár lesz.

A husvéti szám tartalmából kiemeljük a következőket:

- 1. Új reformáció (vezércikk).
- 2. Nincsics külügyminiszter nyilatkozata a magyarság magatartásáról.
- 3. Radikálistájak véleménye az állam új alakulásáról.
- 4. A cár messze van... (Muravidéki riport).
- 5. A suboticeai nyomortanyákon.
- 6. Szenteleky Kornél: Halott husvétek.
- 7. Lucia: Déliláb királynő (tárca).
- 8. Kovács Antal: A hit (vers).
- 9. Sz. Szigethy Vilmos: A szobor fia (novella).
- 10. Bega Tamás: Karl Marx.
- 11. Tamás István: Aktivizmus, álnaktivizmus, hullairódalom.
- 12. Szenteleky Kornél: Bidermeyer.
- 13. Baedeker: Légyott (párijelenet).
- 14. Abrincos Péter: A cukros szív (novella).
- 15. Todor Manojlovics és Brankó Radicevics versei.
- 16. Képes riport Vrsacról.
- 17. Könyvismertetések. R riportok, gyermekmesék, gyermekversek, rejtvények.

A Bácsmegyei Napló husvéti száma kivételesen már szombat délben megjelenik, úgy, hogy vasárnap az ország legtávolabb részében is ott legyen az újság. A husvéti ünnepekre való tekintettel a legközelebbi szám szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

Sikkasztás

a suboticeai állomáson

Az egyik sikkasztót Zagrebben letartóztatták

A suboticeai vasúti állomásnál az elmúlt napokban egyszerre két sikkasztásra jöttek rá, amelyeknek tettesei közül az egyik már a suboticeai rendőrség fogságában van, míg a másiknak sikerült megszöknie.

A suboticeai vasúti személypénztárnál már hosszabb idő óta teljesített szolgálatot Natisz Cirilló hivatalnok, aki ellen a múlt hét folyamán az a gyanu merült fel, hogy hűtlenül kezeli a reá bizott pénzt. Mikor Natisz észrevette, hogy manipulációi már feltűnnek, a pénztárnán levő pénzt, összesen 32.000 dinárt magához véve megszökött Suboticeáról. Az állomásfőnökség feljelentésére a rendőrség azonnal megindította a nyomozást és megállapították, hogy Natisz Zagreb felé vette útját. Erről értesítették a zagrebi rendőrséget, amelynek sikerült a sikkasztó hollétét kikutatni és Natisz szerdán este egyik zagrebi barban mulatozás köz-

ben letartóztatták. Az elfogott sikkasztót pénteken a suboticeai rendőrséghez átszállították. Az első sikkasztott pénzből mindössze 4000 dinárt találtak meg nála, a többit már elköltötte.

A másik sikkasztást Jurmann József pénztáros a külföldi csomagpénztárnál követte el és azután Magyarországra szökött. Az első sikkasztott összeg nagyságát, — mely több ezer dinárra rug, — még nem sikerült pontosan megállapítani.

HIREK

Lóth asszonya

Talán Anatole France, talán valaki más — nem tudom pontosan — azt írta egyszer, hogy az emlékezés az ember boldogtalansága. Az értelem, az intellektus veszélyes, hazárdör, amely csal, bolondít és — öl. Megöli a csirázó vágyainkat, legyilkolja az életünket, learatja a napjainkat. Emlékezni — annyi, mint egyszer szépen és katonásan meghalni. A fölüeny sceptikusok ezért mondták annyi göggyel és embertelenséggel, hogy az emberiségnek az a legnagyobb baja, hogy tud és akar emlékezni. Hogy nem meri vállalni a kinságos és keserves mai idöket, hanem átlopja magát régi századokba, régi korokba, régi jókhoz és elmúlt hangulatokhoz. Mert előre menni nem lehet hátrafordult arccal, nem lehet büntetlenül. Az isten sóbáldványá változtatta Lóth asszonyát, mert visszaforult az uton. Aki az emlékezés narkózisához folyamodik, az fél az életét, a mit a teremtés ráestül, mint valami terhet, amit át kell vinni a hidon a haldáig. Az emberiség mindig szívesen menekült nekirendelt életétől, szívesen menekült visszafelé. Az emlékezés bünébe esett, amelyet a helyett, hogy elhagyott volna, napról-napra megduplázott szorgalmat. Sem Lóth asszonyának históriája, sem a bölcsek szava nem tudott ezen a baján segíteni. Boldogtalan, mert így ítél, így szomorkodik, így esik nehezére az élet, amely csak előrejut és sohasem hátrafele. Ha egyszer elveszítene a fejét, elszakadna a messziségben szépre dícsöült emlékeitől, rábizná magát a kinságos és keserves mai mára, talán jól járna. Talán boldog is lehetne, békét is kapna — ki tudja? Ezeresztendők szaladtak el mellette, de sohasem jutott eddig az emberiség, sohasem próbált — felejtteni. Pedig aki felejtteni tud, az élni is tud a parancsokat szerint. Legalább is így mondja, ezt szorgalmazza most az idő, amelyet visszafelé és előre is lezártak a halottak hekatombái...

— Pribicevics együtt teázott a román királynéval. Beogradból jelentik, hogy Mária román királyné pénteken meglátogatta az ethnographiai muzeumot, ahol egy órát töltött. A királyné nagy érdeklődéssel szemlélte meg a néprajzi muzeum gazdag gyűjteményeit. — Beogradi jelentés szerint a román követ csütörtökön délután teát adott, amelyen meglent Mária román királyné is. A tea-délutánon résztvett a diplomáciai kar, a kormány tagjai és más politikai személyek is, köztük Pribicevics Szvetozár, akinek megjelenése politikai körökben nagy feltűnést keltett.

— Az adókievető bizottság munkája Sentán. Sentáról jelentik: A sentai adókievetőbizottság szakértők bevonásával folytatja az adókievetés munkáját. A 1917—1918—1919. évi hadinyereségadó és a 1921. évi hadiadó kivetését már elvégezték.

— Megszüntették a szlovéniai helytartói állást. A király pénteken aláírta azt az ukázt, amely tudomásul veszi Hribár szlovéniai helytartói állást. A rendelet kimondja, hogy a szlovéniai helytartói állást nem töltik többé be, mert az új területi beosztás ezt az állást megszünteti. Hribár bukását azok a támadások okozták, amelyeket a radikálisok indítottak ellene. Hogy Hribár végleg visszavonul-e a közéletől, vagy megkapja-e a fiumei követi állást, amelyre aspirál, azt még nem lehet tudni.

— A novisadi új rendőrfőkapitány hivatalban. Novisadról jelentik: V. risesák András új rendőrfőkapitány Novisadra érkezett, hogy a hivatal esküt letegye és hivatala vezetésé átvégye. Miután a főispán hivatalos ügyekben Beogradban időzik, az új főkapitány az esküt pénteken még nem tehette le és csak szombaton történhetik az meg, amikor Variscák főkapitány átveszi hivatala vezetését. — Györgyevics Cvetán helyettes-főkapitány, aki eddig a főkapitányi teendőket végezte, ismét átveszi a bünyügi osztály vezetését. Györgyevics Cvetán az alatt az idő alatt, amíg a főkapitányi állást betöltötte, működésével érdemeket szerzett általános megelégedésre és példás módon végezte a közrend legfőbb örének felelősségteljes tisztségét.

— Bonar Law ivsszavonul. Londonból jelentik: A Havas-ügnökség jelenti: Bonar Law előrehaladt szívujaja miatt valószínűleg lemond a lordkancellári tisztségéről. Arról is beszélnek, hogy a politikai harcoktól teljesen visszavonul. Valószínűleg előbb hosszabb szabadságra megy, amit Kelet-Indiában fog el-tölteni.

— Bakteorológiai intézet Beeskereken. Beeskerekéről jelentik: Az egészségügyi minisztériumbakteorológiai intézet felállítását határozta el Beeskereken. A minisztérium a város tulajdonát képező régi közkórházak akarja az intézet céljaira igénybe venni, amihhez a város tanácsa pénteken tartott ülésén hozzá is járult. A minisztérium 25 évré bérli az épületet és ez idő alatt gondoskodik annak jókarbantartásáról. Az új egészségügyi intézményt már a legrövidebb időn belül modernül felszerelik és megnyitják.

— Kereskedelmi léghajózási társaságot alapít az angol kormány. Angolország, mint jelentették, nagy légi flottát szervez a hadivédelem céljára, most pedig arról érkezik hír Londonból, hogy az angol kormány a légyügi miniszter javaslatára nagy kereskedelmi léghajózási társaság alapítását határozta el. A társaság, melyet a kormány pénzügyileg is támogat, tartalékokat létesít a hadi légi flotta számára.

— A cseh kormány repülőgépekkel védekezik a csempészek ellen. Prágából jelentik: A cseh kormány, elhatározta, hogy a Magyarországból mindnagyobb terjedelmet öltö csempészet megakadályozása céljából a Pozsonytól Komáromig terjedő határszakaszon repülőgépeket járát, amelyeknek az a földadtak, hogy figyelemmel kísérjék a határmenti forgalmat.

— Küzdelem a kiütéses tifusz ellen. Novisadról jelentik: Már hírt adtunk róla, hogy Dragutinov községben a kiütéses tifusz járványosan lépett föl. A járványos betegség tovább terjedésének megakadályozására a hatóságok minden szükséges intézkedéseket megtettek. Pénteken Dragutinov községben utaztak Jovanovics Péter dr., a novisadi egészségügyi osztály referense, Schwarz Péter dr., a bakteorológiai intézet vezetője és Kovacevics Dusán dr., a kerületi egészségügyi osztály főnöke, hogy a helyszínen ellenőriz-zék, miképp haitják végre a rendelkezéseket.

— **Református istentiszteletek sorrendje** Subotican és Sentán. Subotican husvét vasárnapján d. e. 10 órakor istentisztelet, urvacSORAOSZTÁS, d. u. 3 órakor istentisztelet, husvét hétfőjén d. e. 10 órakor istentisztelet. — Sentán husvét hétfőjén délelőtt 9 órakor istentisztelet és urvacSORAOSZTÁS.

— **A rutének a cseh-kormányzó ellen.** Csernovici jelentés szerint Munkácson Karpato-Russzia négy legjelentékenyebb politikai pártja közös értekezletet tartott, amelyen rendkívül élshangu határozatokat hoztak Ehrenfeld, jelenlegi cseh kormányzó ellen. A határozatokat, amelyeket egyelőre titokban tartanak, legközelebb külön megbízottak útján hozzák a cseh kormány tudomására.

— **Egyórás villanyos-sztrájk volt Budapest.** Budapestről jelentik: A villanyos alkalmazottak ma délelőtt tizenegy órakor küldöttségileg jelentek meg Rénvi vezérigazgatónál, aki előtt az alkalmazottak sérelmeit tárták föl. A küldöttség fogadása alatt, tizenegy órától — tizenkettőig Budapestben megálltak az összes villamosok. A villamosvasuti alkalmazottak kijelentették, hogy nem akarnak sztrájkolni, csupán figyelemztetni kívánják az igazgatóságot, hogy nem tudják a mostani súlyos gazdasági helyzetet elviseelni.

— **Husvét vasárnapja — április elsején.** Az idén április 1-ére esik husvét vasárnapja. Utoljára 1888-ban volt április 1-én husvét, azt megelőzően pedig 1804-ben. Hat év múlva, 1929-ben még korábban lesz husvét. Husvét vasárnapja március 31-ikére esik, ugyanígy lesz 1991-ben is. Ez legutóbb 1872-ben fordult elő. Március 22-ikénél korábbra nem eshet husvét vasárnap, amióta a nicceai zsinat úgy határozott, hogy a tavaszi napi egyenlőséget követő újhold után első vasárnap számítson husvét vasárnapjának. 1818 óta azonban ilyen korai husvétot még nem értünk; aki pedig mindenáron kiakarja várni, amíg bekövetkezik, annak mindenestre türelmeskednie kell még egy ideig, mert 2285-ben teljedhetik csak be a vágya. Március 23-iki husvét is ritka még nagyon, bár 1913-ban megértük. Másodszor 2008-ban fog megisméllődni. Aki különben még két évtizedet kívár, az megérheti a legkésőbbi husvét napját is, amely április 25-ike.

— **A fehér-orosz irredenta félkelés a varsói törvényszék előtt.** Varsóból jelentik: A legközelebbi napokban igen érdekes bűntígyet tárgyal a varsói törvényszék. Fő tárgyalásra kerül az ugynevezett fehér-orosz irredenta mozgalom vezetőinek pöre, amelyben az ügyészség már elkészült a vádirattal. Ebben elmondja, hogy 1921 őszén a cseh hatóságok rúdtával Prágában a fehér-orosz irredenta-mozgalom vezetői gyűlést tartottak, amelyen főképpen a keleti tartományokból több kiküldött jelent meg. A gyűlés célja egy 1922 márciusra tervezett félkelés volt, amelynek a lengyel kormány azzal vette elejét, hogy kitörése előtt Bialistokban letartóztatta a mozgalom vezető személyeit. Ezzel meghiusult a zendülés, amelynek előkészítésében a vádirat szerint része volt a litván kormánynak is. Az ügyészség a szovjetkormányt is megvádolja, hogy tudott a terveiről és támogatta a mozgalom szervezőit. A vádlottak között van Jankowiuk és Baranov fehér-orosz varsói nemzetgyűlési képviselő is.

Fogorvosokat technikai munkával minden tekintetben a legjobban elvégzi ki a „Denta” zubnotechnički laboratorijum, Subotica, Kralj Aleksander-utca 6. Telefon 612.

— **Breitbartot nem akariák beengedni Budapestre.** Budapestről jelentik: Hetek óta óriási plakátok tömege hirdeti Budapesten Breitbartnak a világ legerősebb artistájának vendégszereplését. A hatóságok azonban nem adták meg a vaskirály beutazási engedélyt azon a címen, hogy az artista kémgyanus. Az Artista Egyesület elnöke kijelentette, hogy ha a vaskirály nem jöhetne Budapestre, úgy az Artisták Világligája kiutasíttatná azt a kétszáz magyar artistát, akik külföldi színpadokon dolgoznak. Az ügy jelenleg Nádassy Imre országos főkapitány előtt van, aki ma fogja eldönteni, hogy kap-e beutazási engedélyt Breitbart, vagy sem.

— **A subotical filharmoniai társaság közgyűlése.** Hirt adtunk már róla, hogy a subotical filharmoniai társaság, amely hosszabb időn át szünetelt, újból megkezdi működését. Ebből a célból a társaság hétfőn, husvét másodnapján, délután, 3 órakor a városi zeneiskolában tisztújító közgyűlést tart.

— **A sentai ipartestületi dalárda hangversenye.** Sentáról jelentik: A sentai ipartestületi dalárda 15-este nagy szabásu hangversenyt tart Klazsik Lehel karnagy vezetésével.

— **Lopás miatt kiutasítás.** Sentáról jelentik: Deutsch Vilmos földbirtokos panaszt emelt a rendőrség ismeretlen tettesek ellen, akik hetek óta fosztogatják éléskamráját és eddig több ezer korona kárt okoztak. A rendőrség kinyomozta, hogy a házban tartózkodó nőalkalmazottak állandóan lopkodták az éléskamrát. Az egyik tolvajt, aki magyarországi illetőségű, át tették a határon.

— **Kérélem.** A subotical zsidó Nép-könyha vezetősége kéri a jószívű embereket, hogy a közelgő husvét őrre való tekintettel akár pénzbeli, vagy természetbeni adományokkal támogassák a népkönyhát. Bármekkora összeget hálásan elfogad a vezetőség. Zrinski trg. 13.

— **Gyűjtés indult a villámolt agyonsújtott moholi földműves családjának támogatására.** Jelentettük tegnap, hogy Moholon a villámcsapás csőtörtökön megölte Budai József földművest. A szerencsétlen ember özvegyét és hét árvaát hagyott hátra a legnagyobb nyomorban, akik közül a legidősebb csak 15 éves. A család retentő nyomorára való tekintettel a magyar földműves eltemetését maga Mohol község vállalta és ugyancsak a községi előjáróság gyűjtést s indított a szerencsétlen család nyomorának enyhítésére. Az első adakozó Iskruljev Tósz községi jegyző, aki 100 dinárral nyitotta meg a gyűjtést. A minden támogatás nélkül maradt szerencsétlen család segítésére a jótékony emberek adományát a »Bácsme gyei Napló« szerkesztősége is köszönettel fogadja, vagy pedig az ilyen adományok közvetlenül Mohol községi előjáróságához címzendők.

Felkérjük azon t. részvényeseinket, akik részvényeiket még nem vették át, hogy azokat pénzárunknál kizárólag délután 3—5 óra között mielőbb átvenni sziveskedjenek. Jevrejska Centralna Banka D. D. Filijala Subotica.

— **Eltemették Sarah Bernhardt.** Párisból jelentik: Csőtörtökön délután temették el a Pére Lachaise temetőben Sarah Bernhardt a közönség impozáns részvétele mellett. A temetési menet végigvonult Páris főútján és mindenütt a közönség tizezei szegélyezték az utvonatát. A nyílt sir mellett csupán egyházi szertartás volt, beszédet nem mondtak, mert az elhunyt tragika végső akaratában beszédek mellőzését kérte. A koporsónak a sírba való lebecsátása után mintegy kétszáz ezer főnyi tömeg vonult el az elhunyt hátramaradottjai előtt.

— **Husvétra politikai békét kötnek a cseh újságok.** Prágából jelentik: A cseh vöröskereszt kezdeményezésére a köztársaság lapjai a három husvét-ünnepnapra politikai treuga Deiben állapodtak meg. Ez idő alatt felhagynak a politikai kérdések tárgyalásával és tisztán szociálpolitikai népjóléti, közegészségügyi és erkölcsnemesítési kérdésekkel fognak foglalkozni.

— **A Jugoszláv Sportélet kedden jelenik meg változatos tartalommal.**

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben. Krausz Ede Novisad.

SPORT

Sloga—Stara-Kanizsa. Husvét vasárnap látja vendégül az I. osztályú stara-kanizsai csapat a subotical Slogát. A barátságos mérkőzés igen érdekesnek ígérkezik, mert a saját pályán játszó, három kitűnő játékosalmegerősödött kanizsai együttes kemény ellenfélnek fog bizonyulni.

Gradjanski veresége Spanyolországban. Gradjanski csapata Spanyolországban első mérkőzését az F. C. Bilköval játszotta, amely a fáradt zagrebi csapatot fölényesen 3:0 arányban győzte le. A spanyol csapat a szokott durván és kiméletlenül játszott. A Gradjanskiban csak a védelem volt kifogástalan.

Novisadon sem játszik budapesti csapat. A novisadi O. S. K. U. husvétra a budapesti 33 FC csapatát köthette le, amely azonban a beutazáshoz szükséges vízumot nem tudta megszerezni. Novisad husvétkor az osijekai Gradjanski és a beogradi Jugoszlavia fog vendégszerepelni. Az előbbi az N. T. K.-val, az utóbbi pedig a N. A. K.-al játszik.

Husvét sport Beeskereken. Husvét két napján mozgalmas sportélet lesz Beeskereken. Vasárnap az Obilics játszik a Kadimával. Ezt megelőzően a Schwäbische kombinált mérkőzők a Slavia kombinált csapatával. Hétfőn a Schwäbische első csapata lesz a Kadima ellenfél. Ezekkel a mérkőzésekkel nyitják meg Beeskereken a tavaszi szezont.

Budapesti futball-eredmények. Nagypénteken, Budapestben bajnoki mérkőzéseket tartotta a másodosztályú egyesületek. Nagy meglepetést keltett a VII. ker. 6:0 arányú győzelme a B. A. K. csapata fölött. Postások 1:0 arányban verték az Ékszerészeket, a K. A. O. E. pedig 2:0 arányban a B. T. K. csapatát.

Árverési hirdetés

Ada község 4 darab kihízott tenyész-bikája folyó évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor Ada község házánál árverés útján el fog adatni.

Előjáróság.

TÖZSDE

Zürich, március 30. A tőzsde nagypénteken zárva volt.

Beograd, március 30. Zárlat: Páris 6.60, London 463.50, Newyork 99.25, Milano 4.96, Genf 18.48, Berlin 0.46.80, Prága 2.96, Budapest 2.30.

Budapesti tőzsde nagypéntek napi munkaszünet miatt a tőzsde zárva volt.

A Bácsme gyei Napló 89-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi

az ingyenes biztosítást köt

KÖZGAZDASÁG

Uj pénzügyminiszteri rendelet a dohánytermelésről. Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter jóváhagyta a dohányjövődéki vezérigazgatóság határozatát, amely megengedi a dohány felkazalozását a következő vajdasági járásokban: Alibunár, Beeskerek, Kikinda, Zombolya, Vrsac, Turška-Kanizsa, Novi-Becsej, Novisad, Palánka, Senta, Topola, Apatin, Sombor, Hódság, továbbá Subotica és Stara-Kanizsa városban. Megengedi a pénzügyminiszter a dohánytermelést azokban a községekben, ahol annyi termelő jelentkezik, hogy a termelés legkevesebb 30.000 kg.-ot tesz ki; az egyes termelők legkevesebb 5.000 palántát tartoznak elültetni. A tenger színe fölött 500 méternél magasabban fekvő területeken nem szabad dohányt termelni.

A dohány beváltási árát a következőkben határozták meg: Különleges minőségű dohány kg.-ként 10 dinár alapár és 30 dinár drágasági pótlék, I. osztály 8 dinár alapár és 24 dinár drágasági pótlék, II. osztály 7 dinár alapár és 21 dinár drágasági pótlék, III. osztály 5 dinár és 15 dinár drágasági pótlék, IV. osztály 3 dinár és 9 dinár drágasági pótlék, V. osztály 2 dinár és 6 dinár drágasági pótlék. A drágasági pótlék jelenleg az alapár 300 százalékát teszi ki, amely azonban a dinár értékének állása szerint emelkedni, vagy csökkenni fog. A fudra beváltási ára 4 dinár kilónként. A termelők engedélyért március 31-ig tartoznak jelentkezni a pénzügyigazgatóságnál vagy a községi hatóságnál.

Megtartják a novisadi kiállítását. Novisadról jelentik: A kiállítás rendezőbizottsága elhatározta, hogy a kiállítás a nyár folyamán az Artézi fürdő kertjében megtartják. Tekintettel arra, hogy a Vajdaságból mindössze 200 kiállító jelentkezett, elhatározták, hogy felhívják a külföldi cégeket és gyárakat, hogy mutassák be a kiállításra azon gyártmányukat, amelyeket az S. H. S. királyság területén nem állítanak elő. A bizottság reméli, hogy sok résztvevője lesz a kiállításnak.

Izvr. br. 159/1923.

DRAŽBENA OBJAVA.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovime objavljivam, da usljed odluke broj 3753/1922. kr. sreskog suda u Subotici, u korist po odvetniku zastupanog Dr. Milivoja Popovića ovrhovoditelja, u 11. dana avgusta meseca 1922. godine preuzetom ovrhovnim zapisniku i na 25500 kr. — fil. procenjena pokretnina naime zdrebac, krave, svinja, šeckarica na javnoj dražbi će se prodati.

Koja dražba će se usljed odluke br.: Gm. 5858/1922. kr. sreskog suda u Subotici, radi podmirenja 9301 kr. 90 fil. glavnice a za ovom svotom od 22. dana maja meseca 1922. god. računajući 5% kamate, i dosadanji 2210 kr. 80 fil. ustanovljenih troškova 11. dana aprila meseca 1923. god. pre podne u 8 i po sati VII. krug. Trg Fra Jese kb. 8 održati, i na ovu svi oni, koji su radi kupovati, pozivaju se sa tom opomenom, da označene pokretnine u smislu §. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. za isplatu u gotovom novcu, u slučaju nužde, i ispod procenjene cene će se prodati.

U koliko pokretnine koje će se na dražbi prodati, i drugi je zaplenio, i na nju na podmirenje pravo imaju, ova dražba u smislu §. 120. zak. čl. LX. od. god. 1881. i u njenu korist se odredjuje.

U Subotici, dne 27. marta 1923. g.

Blaža Perčić
kr. sudski izvršitelj.

NYILTTÉR.**Értesítés.**

A Korzó és Lifka mozik igazgatósága a husvéti ünnepekre nagyszerű programmal kedveskedik közönségének.

Az egyik film a mindent legyőző, önfeláldozó testvéri szeretetről szól, páratlan nagyszerű rendezésben, tökéletes színjátszással.

A mozik igazgatósága ezúton kíván kellemes husvéti ünnepeket közönségének.

Korzó Bioskop.

2377

Felkérem az összes kettősbirtokosokat hogy érdekeink megvédési céljából nálam sürgősen jelentkezzenek.

WEISZ BERNÁT

Kakas iskolával szemben.

2372

Hirdetmény.

A staribečejki királyi közjegyző előtt 84/1922. szám alatt kiállított felhatalmazás alapján az alulírott Bácsiszamelléki Hitelbank R. T., mint a Staribečejki Első Takarékpénztár és Hitelbank egyesülés folytáni jogutódja, eladja mind két házát külön-külön, amelyek a staribečejki telekkönyvi 4576. számú betétben 12. helyrajzi szám alatt (Tisza szálloda) és a staribečejki telekkönyvi 8141. számú betétben 18. és 19. helyrajzi szám alatt (Bristol szálloda) vannak bejegyezve, szabad kézből, nyilvános árverésen, amely folyó évi április hó 15-én d. u. 5 órakor a bank helyiségében fog megtartani.

Elfogadtatik írásbeli ajánlat zárt levélben is, amely 50.000. dinár bánatpénzzel foglalóul minden ház után külön-külön az árverés megkezdéséig a banknak átadatik.

Az árverési feltételeket minden köznapon d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig a banknál lehet megtekinteni.

Stari Bečej, 1923. március hó 28-án.

BÁCSISZAMELLÉKI HITELBANK R. T.

Igazgatósága.

2369

Hirdetmény.

A kamarási kormánybiztosság Horgoson (Bácska) az Igazságügyi Ministerium Sz. Br. 2821. számú s. f. évi március hó 26-án kelt határozata alapján az idei nyári szezonra bérbe ad hét sekvestrált villát Kamarás-erdőben és pedig f. évi május hó 1-től f. évi november hó 1-ig.

Néhány villa butorozva van és néhány villa nincs.

Az árverés Kamarás-erdőben villa „Julia-lak”-ban f. évi április 15-én lesz megtartva.

Az árverés kezdődik reggel 9 órakor és befejeződik 12 órakor.

Kaució címén az árverés napján 20% befizetendő.

Az árverés az árverezőre nézve érvényes azonnal, az államra pedig akkor, amikor az Igazságügyi Minister Ur azt jóváhagyja. 2401

Hirdetmény.

A kamarási Kormánybiztosság Horgoson (Bácska) az Igazságügyi Ministerium 2847-923. számú, f. évi március 26-án kelt határozata alapján nyilvános árverés útján eladásra bocsátja 5000 kgr. ezidei kukoricát, mely árverés f. évi április hó 22-én Horgos község előjáróságánál lesz megtartva.

Az árverés aznap délelőtt 9 órakor kezdődik és déli 12 órakor végződik.

Az árverési kezdő ár 100 kg.-ként 220 din.

Bánatpénzzel 10% leteendő az árverés napján.

Az árverés vevőre nézve érvényes azonnal, az államra pedig akkor, amikor az Igazságügyi Ministerium jóváhagyja. 2402

ELADÓ

1 fiakker, nyári sátorral, könnyű kifogástalan állapotban.

1 parasztkocsi.

1 pár lószerszám, komplett dupla szárakkal.

2 kancacsikó 10 hónapos, 1 ló 3 éves.

Minden a legolcsóbb árban kapható

Avramović kapitánynál Sombor,

Komanda Mesta.

2298

Tükör csiszolás Alba
foncsorozás
rézfoglalás
NOVISAD

11763

Uj vendéglő megnyitás!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a volt **Landovics** ugynevezett

„Bácska” vendéglőt átvettük

és azt e hó 24-én teljesen **ujjonnan berendezve**, a legkényesebb izlésnek megfelelően

megnyitottuk.

A legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy egy a legjobb ételek és italok, ugyszintén pontos kiszolgálásban részesüljön a n. é. közönség.

Abonenseknek külön nagy

árengedmény!

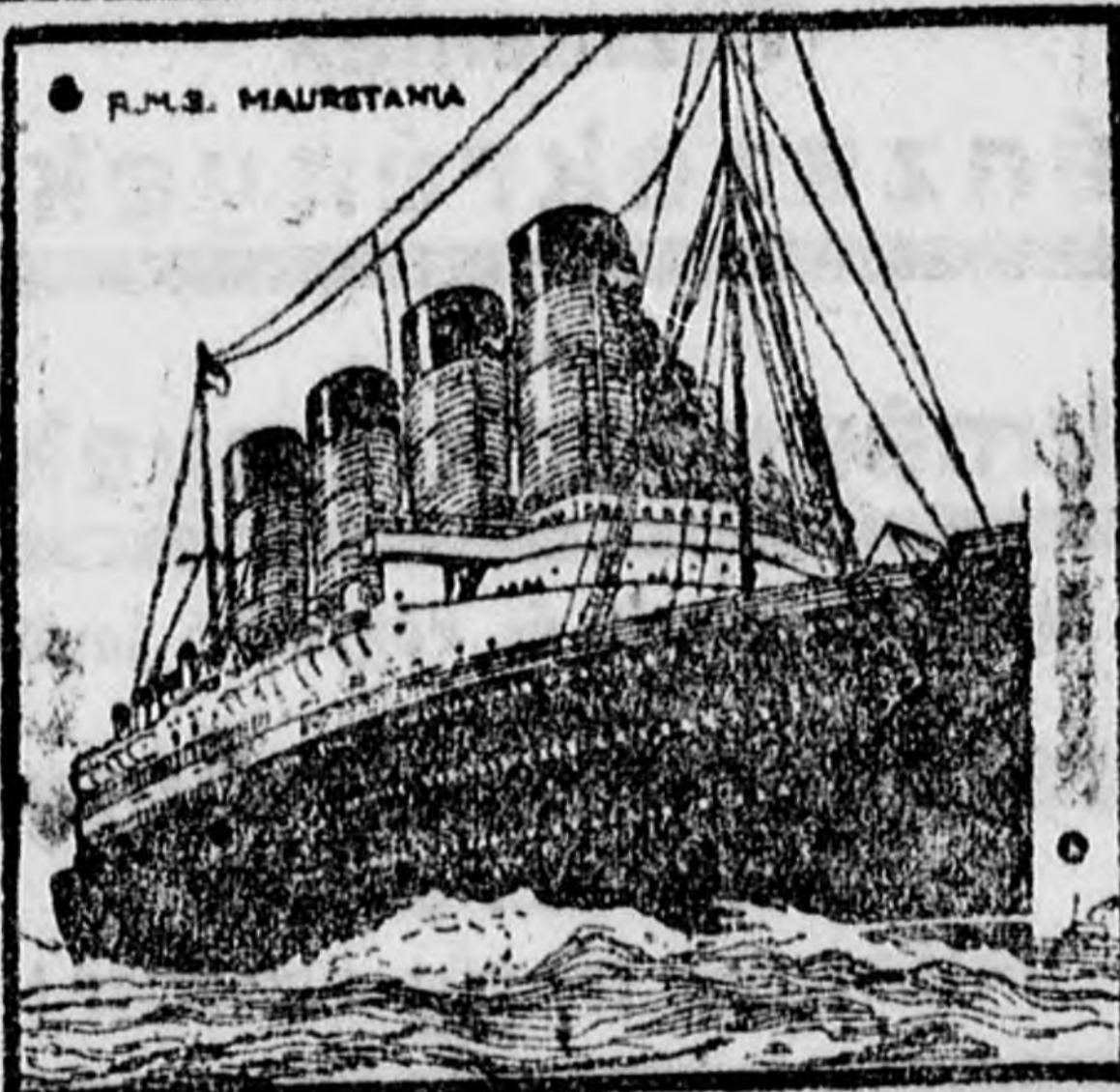
Minden este tambura zenekar.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Stipan Palotás és Társa

vendéglősök.

1918

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőtől, ki minden tekintetben segítségükre van.

Mindenemű bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképvisellete

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.

Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „CUNARD” Zagreb

Obendorfi és Quedlinburgi valódi német faj-

répamagvak

lucernamagvak, muhar-magvak, búkkönyvmagvak, kerti vetemény és virág-magvak

nagyban és kicsinyben

KLEIN GÉZA

nagykereskedésben

Subotica, Bene Sudarevi.

čeva ulica. 1552

KÉKKŐ**RÉPAMAGVAK**

eredeti eckendorfi burgundi és óriás mamuth raktáron van és legolcsóbban beszerezhető

Heuduschka és Hermann

cégnél Subotica. Telefon 769.

2283

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put

Táviratcim; KENDERIPAR.

Telefon 190.

Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócot, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat.

Zsineg, kötél és hevederek.

GÉPEK

FA-, BÁDOG-, FÉM

megmunkálására, valamint

SZERSZÁMOK

továbbá transmissiók, motorok, cséplőgépek és ekék — állandóan raktáron:

KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,

Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.

Vezérképviselete következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motoren-Ges. Wien-Guntramsdorf, Arthur Hauser & Co. Schweissenlagen.

2328

Vojvodinai gőzmalom

nagy gyakorlattal biró, ügyes, tapasztalt

2375

gabona-raktárnokot keres

Alapos árumeret a gabonaszakmában feltétlenül megkívánatik. Ajánlatok, referenciák megadásával „Bizalom L. K.” jelige alatt e lap kiadóhivatalához küldendők.

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések útján, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Ajánlatokat leggyorsabban cserkölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA

6971

LEVELEZÉS

Idősebb intelligens nagyméltóság szeretne megismerkedni független méhésszlovél, házasság nincs kizárva. Ajánlatokat kölcsönös titoktartás mellett kéretnek Schmolka hirdető irodába Novisad, Futoski put 2. Szorgalom jelige alatt küldetni. 1763

FOGLALKOZÁS

Egy jobb leányt három éves kisleányom mellé azonnal felveszek. Érdeklődni Lehner testvéreknél, Subotica, főtér, lehet. 2302

Gépirónő kezdő gyakorlatnoknak ajánlkozik. Cím a kiadóban. 2386

Jól író szakácsnőt keres szállásra fiatalember. Cím kiadóban. 2380

Ügyes szobaleány, ki munkáját elvégezve, két éves kisleányommal foglalkozik, azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 2346

Hivatalnok, szerb, magyar nyelvismeretekkel, hosszabb gyakorlattal, megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 2244

Egy vasalónő felvétetik. Sudarović Albert ruina-író és vegytisztító, Siko-tus Viatora-utca. 1976

Asztalos - segéd állandó munkára felvétetik Csuzdi Sándor, géperőre berendezett asztalos műhelyében Ada (Bácska). 2360

Berlini hölgy zongorá-ének- és német nyelv-órákat adna. Érdeklődni lehet az evangélikus lelkész hivatalban. 2261

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőskedésekhez válaszbélyeg melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS

Méhészet eladó özv. Joó Albertnél, Párhuzamos-ut 236. 2224

Prima »Excelsior« kerékpár belső gummit nagyban, melyen leszállított arban. Deutsch optikussal, Subotica. 2163

Író-épet, jókarban, keresek megvételre. Cím a kiadóban. 2303

Jömeneteli üzlet, Subotica legforgalmasabb helyén, más vállalkozás miatt eladó Cím a kiadóban. 2371

Olajmagvakat, len, napraforgó, repce, tökmag stb. megvételre keres illés-gyógyszertár, Subotica. 2084

Helyszűke miatt sürgősen eladók: hálószoba, ebédlő, íróasztalok, könyvszekrény, lexikonok, virágállványok, párnák, edények, szentképek, egyes butor-darabok, gazdasági felsze-relések, ajtók, ablakok stb Cím a kiadóban. 2306

Eladó 8 HP magányos Lang cséplő, egy 18-20 HP benzimotor és egy komplett mozi-berendezés. A gépek mind hiba nélküli állapotban vannak. Rózsa Ferenc, Stara-Kanizza (Bácska). 2347

Keresek megvételre 3-4 HP gőzlokomobil. Zwir-schitz Károly Sombor. 2324

Hét kapa szülő a város közelében sürgősen eladó. Köteles József, Hranilovi-čeva 27. Régi barom vásár-tér. 2348

Veszek Wertheim kasszát. — Kiadó butorozott szoba. — Eladó finom pianino, női közepestre felsőruhák, kalapok, kabátok, fehérneműk, 86. számú nőcipők, 44. számú erős férficipők. I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) utca 12. 2354

Malmunk égése folytán kevés kárt szenvedett Leobersdorfi gyártmányu 50 HP Diesel motor, Ganz-féle 21. sz. 9/d és 11/a hengervezekek, több külön-féle méretű szij korongok és más malom felszerelési tárgyak, cca 1 vagon öntött és kovácsolt vas eladó. Cím: Olga Gőzmalom, Dester és Müller Velika-Kikinda. 2374

Kőtagépek, modern mühl-hauseinek, motorosak is, minden nagyságban eladók. Kötőde, Budapest VI. Fel-sőerdősor 40. 2373

Vörvörös narancs, füge, cit-rom, maroni, kárlól, nagyban és kicsinyben kapható Kis István déligyümölcs-kereskedőnél Subotica, Bar-átok templomával szemben. 2349

KÜLÖNFÉLE

Borovi szőlőkaró dara-bonként egy dinár 10 pa-ráért kapható Palócz Mór faültetésben, Save Tekelije ulica. 2142

Fierst cukrászda Subotica, IV. Harambašičeva-u. 22. Szakmába vágó megren-deléseket pontosan házhoz szállít. Olcsó selyem és papír husvétli tojások kaphatók. 2304

Smyruaszőnyeg, elsőren-dű, becskeréki egyed-árusítója Hoffmann Mihály özvegye, Subotica. 1946

Butorozott szobát vagy la-kást keres gyermektelen házaspár. Címeket a ki-adóba. 2396

Lilliom - crème egyedüli biztos szer szeplő, máj-foltok, miltesserek ellen. Kapható illés gyógytárban, főpostával szemben. 39

Géptalajdonosok figyelme-bel! Repedt motor-henger vagy törött géprész, hajlott vagy repedt tűszekrényt jóállás mellett egyenesít vagy hegeszt. Helyszínre utazik. Üveges Antal gép-kovács, B-Topola. 2246

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál: 2333
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett, TELEFON SZÁM 329.

KÖNYVJEGYZÉK

1923. március 17.

Devan:	Modern Atletika	Dinár
Eje Anders:	Madagaszkár	28.-
Cholnoki:	Régi ismerős	10.-
Farrere:	Bárányszivű Tamás	30.-
France:	Egeréret ur Párisban	40.-
"	Ametiszt gyűrű	18.-
"	Próba bábu	18.-
Gábor:	Hét pillangó	25.-
Hillebrand:	Az őskor embere	30.-
"	Pogány a fény	30.-
Janson:	Az első emberpár	9.-
"	Az éden kertje	10.-
Karinthy:	Gyilkosok	16.-
"	Jelbeszéd	16.-
Kozzólányi:	Véres költő	32.-
Mathers:	A révész	16.-
Glass Max:	Fékevesztett emberiség	16.-
Papp:	Beethoven	9.-
"	Bach	6.-
Pásztor:	Walt Whitman	25.-
"	New York	20.-
Panler:	Bevezetés a filozófiába	30.-
Ponson:	Edin kincse	10.-
Benard:	Lerne doktor ur	27,50
Sarment:	Az aranykaldsz	15.-
Strobl:	Kisértetek	48.-
Szép E.:	Élet-holdál	12.-
Victor Hugo:	Izlandi hán	50.-

f. hó végéig beérkező rendeléseket ezen az áron intézünk el

Vig Zsigmond Sándor
könyv- és zeneműkereskedés Subotica
Telefon 57.

Minden egyéb könyv- és zenemű állandóan raktáron van!! 2069

Tűzmentes
pénzszekrényeket
és
okmányszekrényeket
ujonnan készít és régieket javít
Kirschner Mihály Sombor
Sveia Roka ulica 8.
Állandó nagy raktár! 176

HAMBURG-AMERIKAI VONAL
Együttes szolgálat az
UNITED AMERICAN LINES INC
amerikai gőzhajózási vállalattal
Jugoszlaviai vezérképviselet
I. G. DRAŠKOVIĆ, ZAGREB
Utások szállítása I-III. osztályu kabinokban a leggyorsabb és legmodernebb háromcsavaros gőzhajókkal. Közvetlen vonal Hamburg-New-York

HAMBURG-AMERIKAI VONAL
utasok szállítása a leggyorsabb postagőzhajókkal
DÉLAMERIKÁBA
Felvilágosítással szolgál
I. G. DRAŠKOVIĆ, ZAGREB
KIVÁNDORLÁSI IRODA
Cesta „B“ 3 sz. (az államvasúti pályaudvar zelőben) vagy a következő képviseletek:
BEOGRAD: Drag K. Petrović, Balkanska ul. 25. — LJUBLJANA: Simon Kmetec Kolodvorska ul. 26. — BITOLJ: Gjorgje I. Dimitrijević & Co. Boulevard Kralja Aleksandra 187. — GRUS: (Dalmacia) Ivo Lovričević.
Az utasokat a társulat alkalmazottja kíséri.

Bremen — New York
Közvetlen összeköttetés gyönyörűen berendezett kormányhajókon. A kényelem, tisztaság és a kitűnő ellátás felülmulhatatlan. Gyors és biztos járatu hajók.
„George Washington“ „Amerika“
„President Roosevelt“ „President Harding“
Kérjen utbalgazítást és a 153 sz. vitorlajegyzéket.

UNITED STATES LINES
Jugoszlaviai vezérképviselet:
Beograd a Beogradska Zadruga palotájában

Kisereljen meg egy TAVASZI KURÁT
Dr. Dralle
NYIRFA-HAJVIZZEL
Az eredménnyel nagyon meg lesz elégedve.

Főlerakat vizsontelárástóknak:
ISIS D. D. — Georg Dralle osztály Zagreb,
Palmotičeva ul. br. 66.